

SJÄLEVAD med ÖRNSKÖLDSVIK. (N. Ångermanland.)

Själevad och Nordingrå voro vid 1300-talets början tydligen de största pastoraten i Ångermanland, ty vid uttaxeringen till den s. k. sexårgården af år 1314 blefvo de debiterade med högsta ifrågakommande årsafgift XII öre. Socknen upptages i uppbördslängden under namnformen *Salaua* (DS. 3, n. 1946). Till lösen för ärkebiskop Olof Björnssons pallium år 1316 bidrog prästen i *Seluaua* med 3 mark och kyrkan med 12 öre, äfvenledes de största beloppen af detta slag (DS 3, n. 2043). Redan mot slutet af 1400-talet synes *Anundsjö* afgått som eget pastorat. År 1795 bildades inom socknen ett kapellag *Björna* med egen predikantbefattning, som ändrades till komministratur, då förs. genom kgl. resolution 4 juni. 1802 erhöll annexrätt. Enl. kgl. bref 17 jan. 1811 fick *Björna* efter dåv. khdens i Själevad afgang skiljas som eget pastorat från moderförsamlingen, hvilket ägde rum 1824. Samtidigt utbröts ock västra delen af Själevads socken till själfständigt pastorat under namn af *Mo* jämlikt kgl. bref 3 okt. 1822 (se resp. inledningar). Genom anläggningen af köpingen *Örnsköldsvik*¹ i Norrlungångers by, uppkallad efter den högt förtjante landshöfdingen P. A. Örnsköld, och samhällets utveckling till stad uppstod behovet af ytterligare en komministratur, hvilken inrättades enl. kgl. bref 26 maj 1899 och hvars innehafvare skulle vara bosatt i staden. Tjänsten ombildades till khdebefattning, då staden 1907 afskiljdes till särskildt pastorat.

Själevads gamla åt S:t Olof helgade medeltida kyrka utgjorde en enkel rektangulär stenbyggnad utan torn, 45½ aln. lång, 17½ aln. bred, 16 aln. hög, försedd med vapenhus och sakristia samt prydd med tegelornering åtminstone å västra gafveln. Innerväggarna voro försedda med målningar, som öfverkalkades vid en reparation på 1700-talet. Hon började rifvas 29 maj 1876. Församlingens nya stenkyrka, som uppfördes efter ritning af A. Nylander och invigdes 12 sept. 1880 af biskop Landgren, är hållen i antikiserad stil med åttasidig grundplan och åttkantig kupol med ett mindre torn som afslutning ofvantill.

Bland äldre inventarier omnämnes ett nu spolieradt altarskåp, och en ännu befintlig sittande madonna från omkr. år 1300 är deponerad i Hsands museum. Den större kyrkklockan, som omgöts i Sundsvall 1773, bar följande inskrift:

Anno domini Mdxxiv (1524) confummata est ad honorem Dei et beate Marie virginis et patronorum ecclesie Seelaf. Sit Deo laus.

¹ Kon. Carl XIV Johan stadfäste 6 okt. 1842 köpingens anläggande.

Kyrkan ägde från medeltiden en mässkalk, kring hvars fot lästes:

Thenne kalk gaf Pædher Skræddhare til Sjæla kyrkio. Gudh nadhe hans fyæl.

En bild af Själevads gamla kyrka efter en blyertsteckning från 1828 är reproducerad hos *Cornell*, Norrl. kyrkl. konst., s. 94. Både gamla och nya kyrkan äro afbildade i *Från ådalar och fjäll*, 1915, s. 64 och 73.

Beslut om byggandet af Örnsköldsviks kyrka fattades 1903, grundstenen lades 1909 och kyrkan var färdig till invigning 1910. Uppförd af tegel efter ritning af arkitekten Gustaf Ameen; afbildad i *Från ådalar och fjäll*, 1919.

Vid *Grisslans* fiskläge finnes ett kapell.

KYRKOHERDAR.

1. °Herr **Carl** [1499]. Ett bref af detta år rörande råskillnaden mellan Anundsjö och Själevads socknar skall, enligt *Tuncæus*, ha inledts med: Wij her Carl diækn, underlagman i Angermanland och kyrkiopræster i Sjælawad.

2. Herr **Olof** [1542-47] arrenderade den forna kyrkojorden i Gvlvnes (Gålnäs) 7 säland, som vid reformationen indragits till kronan. Om dess belägenhet uppstod senare tvist, men efter all sannolikhet ingår den i nuvarande komministerbostället söder om Sundet.

3. **Johannes** (Joen, Jonas) **Sigvardi** (1548-74), körkeprest i Selofva, arrenderade äfven ofvannämnda jord. På vintertinget i Själevad 1551 blef Tord Göttson dömd till 40 marks sak »för hann regerade medh sinn kyrckeherre vdi kyrkionne». Nämnnes prost i norra prosteriet 1554. På sin resa från Finland tog riksrådet Thure Persson i mars 1557 sitt nattläger här i prästgården hos herr Joen. Vid allmänna landstinget i Bjärträ 29 okt. 1568 undertecknade han Ångermanländska prästerskapets trohetsförsäkran åt kon. Johan III. Jämtre länsman Östen Olsson i Åthede bevittnar han sockens taxeringslängd för Älfsborgs lösen 1571 och uppger själf sin lösegendom till: silfver 203 lod, penningar 171 mark 7 öre, mässing 1½ pund, tenn 2½ pd, koppar 8½ pd, kor 20, ungnöt 15, får 36, getter 32, svin 18, hästar 4 för 70 mark och 1 sto för 3 mk, sammanlagdt värderadt till 1,500 mk 5 öre, hvaraf han skattade tiondedelen 150 mk 12 pgr. År 1574 undertecknar han sista gången tiondelängden. Möjligen släkt med khden herr Anders i Nätra (KGR 5/3 1556).

Två söner *Anders Jonsson* och *Israel Jonsson*, skattade särskildt 1571, den förre 10 mk 4½ öre, den senare 7 mk 3½ öre. (KA.) En dotter g. m. efterträddaren.

4. **Jonas Joannes** (Joen Jönsson)¹ (1575-88) var kapellan här 1571, då han till Älfsborgs lösen erlade t. o. m. mer än khden, näml. 185 mark. Hans lösegendom bestod då af: silfver 105 lod, daler 10, pgr 1085 mk, mässing 15 mk, tenn $\frac{1}{2}$ pd, koppar 5 pd, kor 10, käfflingsoxe 1, ungnöt 6, får 10, getter 4, hästar 2 hvardera värderad till 50 mk. Som khde underskref han liturgien 16 febr. 1577; innehade år 1586 i Himblonge ett hemman, som födde 6 kor. Vid tiden för hans tillträde till pastoratet synes kon. Johan varit betänkt att afyttra de gamla indragna kyrkjordarna till enskilda personer. Så synes khden Petrus Haquini i Gudmundrå år 1574 af kronan fått köpa det förutnämnda stomhemmet Gålnäs om 7 säll. här i socknen jämte hemmanet Hollan (Hole) 12 sälland i Arnäs för 1,235 mark af »thet ringe slags klippingsmynt, som senest förmynttedes», men köpet återgick, sedan K. M:t 20 febr. 1576 förordnat, att berörda stomhemman skulle ligga under prästborden i Själevad och Arnäs och köpeskillingen återbetalas. Khde Joen i Själevad hade på liknande sätt för 1,260 mk förvärfvat sig 21 säl. i Godleffua (Gålfva) af Boteå socken, men huruvida han fick behålla detta afradshemman är icke känt. (*Thulin*, Eckl. bost. 2 s. XXVII.) Han afled förmodligen 1588.

Gift m. en dotter till företrädaren.

5. **Johannes Laur. Sæbrosynthius [Bure]** (1589), f. 29 juni 1548. Genom sin broders, khden i Säbrå Engelberts gifte befryndad med Bureätten. Han uppföres ss. komminister i Själevad 1566, hvilket innebär en omöjlighet, ty han var då allenast 18 år. Khde här kan han knappast blifvit förr än 1589, enär han ännu i nov. 1588 kallar sig kyrkiotienare i Sjåla, hvilket tydligen innebär, att han var v. pastor efter företrädaren. Bebodde i mars 1589 Själevads prästgård. På grund af sin äldre och kraftfullare broder Engelberts yrkande att få byta pastorat, blef han khde i *Säbrå* s. å. Se där vidare.

6. **Engelbertus Laur. [Bure]** (1589-1613), den förres broder, blef khde i Säbrå 1579 och genom pastoratbyte 1589 i Själevad. Slutligen khde i Luleå 1613. Han var gift med riksantikvarien Johan Bureus' rätta moster Elisabeth, som afled 1597. Då denne på sin forskningsfärd till Norrland 1600-01 besökte Själevad, afritade han hennes griftsten på kyrkogården samt antecknar: »Saligh morsyster i Siåla berömes allestädhes

¹ Hülphers' kyrkoherdelängd upptages utan årtal en *Jonas Buller*, som emellertid var khde i *Nätra*, samtidig med herr Olof. Äfven uppgiften, att en *Jonas Nicolai* hitkommit 1556, som förut varit kapellan i Sunne och fogde tillika, kan ej vara riktig.

hafua varit swåra alwarsam i alla gärning, hon smäktes med ingom». Sist khde i *N.-Luleå* n. 15.

7. **Zacharias Jonæ** (1613-38) var kapellan i församlingen 1593, då han undertecknade Upsala mötes beslut. Khde i Nora 1609-13, tillträdde Själevads pastorat sistn. år och utgaf lösen för Älfsborg åren 1613-18. Genom kgl. br. 12 nov. 1629 fick han ett hemman i Hörnett fritt från utlagor. Nämnas prost åtminstone från 1633 till sin död. Han afled 1638, dagen är ej känd, men 25 maj anförde ärkebiskopen i domkapitlet, att dn. Zacharias i Själavadh hafver före sin död skrifvit, begärandes, att hans måg M. Laur. Agrelius måtte succedera honom icke allenast till giellet, utan ock till præposituram, hvilket togs uti betänkande.

G. m. *Malin Engelbrechtsdotter Bure*, f. 1/10 1581, företrädarens dotter. Hon köpte 2 säll. jord i Öfversjöla 1648 och skall ha lefvat ända till 1668. Barnen togo namnet *Bureus* efter henne.

Barn: *Johannes Bureus*, f. 6/4 1598, stud. 1616; *Jonas*, f. 16/8 1599, sacellan här, sedan khde i Arnäs; *Lisbeth*, f. 7/9 1601, g. m. borgmäst. Olof Abrahamsson i Hsand; *Malin*, f. 1/9 1604, g. m. prosten Olof Niurenus i Umeå; *Margareta*, f. 20/6 1611 i Nora, g. m. khde Agrelius, faderns efterträdare.

8. Mag. **Laurentius Olai Agrelius** (1638-68), f. år 1600, bondson från Smöråker i Stigsjö. Stud. i Upsala 14 mars 1619 och promov. fil. mag. 10 febr. 1629. Konrektor i Stockholms storskola 1632. Synes på svärfaderns förord omedelbart blifvit khde i Själevad och prost öfver Ångermanlands norra kontrakt 1638. Då ärkebiskop Laur. Paulinus i juli mån 1642 visiterade i Själevad, hade han äfven hitstämt Anundsjö- och Arnäsborna. Vid Landstinget på Hsands residens 29 jan. 1655 afdömdes ett mål mot ett par finnar, hvilka stulit i åtskilliga norrländska kyrkor, särskildt i Själevads kyrka, där de tillgripit: 1 st. förgylt silfverbälte med hvit (? oförgylt) tamp, vägande 46 lod à 2 dlr kmt lodet, 1 st. hvitt koosa om 16 lod, 1 st. kjed och skiedh om 7 lod à 7 dlr lodet, 12 st. riksdaler 5 dlr sm. och 50 dlr km., 1 st. altarduk om 2 rdlr; därjämte sönderslagit kyrkans fönster, värderade till 2 rdlr, och eljest sakerstiemuren sönderbrutit tillika med kyrkkistan och 2 lås. En del silfver återfanns. Tjufvarna, som efter mycken omkostnad fasttagits i Västerbotten, fördes till Hälsingland, där de ock stulit, för vidare ransakning och blefvo slutligen hängda. Som prost visiterade Agrelius i Åsele så sent som 1665. Han var en exemplarisk man af stor lärdom och afled 1668.

G. m. *Margareta Bure*, dotter af företrädaren.

Son: *Zacharias*, gymn. 1650, d. före 1666. Familjens grafsten låg vid den gamla kyrkans sakristiedörr.

Tr.: De virtutibus dianoeticis & ethicis in genere, præ. *Jonas Magni*. Ups. 1623. - De principiis virtutum civilium seu moralium, præ. *M. Gestrinus*, ib. 1628. - Castrum doloris [likpredikan öfver öfverste Erik Hand til Olshammar begr. okt. 1632 i St. Anna i Augsburg] hållen aff *M. J. C. Goebelio* . . . och nu på vårt swenska tungomål . . . aff *Laurentio Olai Agrelieo* transfererat. Sthlm 1633. 4:0.

9. Mag. **Nicolaus Ol. Plantin** (1668-81), dotterson till khden Zach. Jonæ här i Själevad. På företrädarens hemställan rekommenderades han af konsist. redan 21 okt. 1666 till blifvande efterträdare i Själevads pastorat, hvilket han mottog 1668. Var prost 1670. Vid 1675 års riksdag väckte han förslag om en barnskolas inrättande i Själevads socken, hvilken fråga dock förföll. Lilla kyrkklockan blef genom hans försorg på kyrkans och församlingens bekostnad anskaffad år 1670. En mindre ljuskrona skänktes till kyrkan af rådman Erik Hanson Angerman i Upsala 18 maj 1673 till minne af hans föräldrar i Öfver-Själa Hans Svensson och Maria Eriksdotter.¹ Plantin erhöll 1681 transport till Luleå, se khdar i *N.-Luleå* n. 22.

10. Kand. **Haquin Bohlin** (1681-1704), f. 1644 i Åbord i Högsjö s:n, son af häradsskrifvaren Måns Håkansson och Karin Persdotter. Fadern var född smålänning. Sonen inskrefs ss. stud. i Upsala 17 nov. 1664, blef fil. kand. 1672, men ovisst är om han promoverats. Vice lektor i Hsand 1673, utn. till lektor i grekiska där 1674, i teologi 1677 och var gymn. rektor s. å. Bevistade ss. prästerskapets representant riksdagen i Halmstad 1678 i st. för prosten Lidman i Tuna. Efter Plantin erhöll han Själevads pastorat 1681 och utn. 16 febr. s. å. till prost öfver norra Ångermanland. Deltog i 1689 års riksdagsförhandlingar och var närvarande vid prästmötet i Hsand 1696. Kon. Carl XI åt middag hos prosten 8 juni 1694 på resan till Torneå och äfvenså på nedresan den 26:te i samma månad, då han besåg kyrkan och berömde dess predikstol. En svår olyckshändelse inträffade under prostens ämbetsstid här i socknen söndagsmorgonen 26 maj 1701, då stora kyrkbåten kullseglade på fjärden, hvarvid 30 personer omkommo. Prosten Bohlin, som var en värtalig, drifvande och behaglig man, afled 14 mars 1704 och begrofs midt för altaret.

G. 24/6 1672 m. *Elisabeth Bozæa*, f. 13/2 1648, dotter till prosten Nils Bozæus i Nordingrå. Hon afled 6/3 1720 på sin gård Åbord och begr. i Högsjö kyrka 3/4 m. likpred. af lektor G. Wallin.

¹ Vi ha särskild anledning att anteckna deras namn, ty de äro genom rådman Erik Angermans son, professor Johan Upmark i Upsala, stamföräldrar till *Rosenadlerska* släkten, hvilken sålunda har sitt ursprung från denna socken.

Barn: *Catharina*, f. 9/4 1675, g. m. khden i Brunflo Cl. Halling; *Christina*, f. i Hsand 10/3 1679, g. m. efterträdaren khde J. Lochnæus; *Brita*, g. 1) 6/6 1703 m. khde Martin Solander i Torsåker, 2) m. häradsh. Christ. Wallensten, d. 30/11 1742; *Maria Elisabeth*, f. 1684, g. 1) 7/6 1703 m. khde Jöns Huss i Gudmundrå, 2) m. komm. Jon. Ljungberg; *Magdalena Sara*, f. 1688, d. begr. 2/7 s. å.; *Anna Margareta*, f. 10/4 1690, begr. 24/6 1690; *Justina Sophia*, tv. f. 10/4 1690, begr. 29/6 s. å.; dessutom 1 dotter och 2 söner döda unga.

Tr.: Τεχνη κατὰ βίον sive de arte regendæ vitæ, præs. *P. Aurivillius*, Ups. 1671. Dominum . . . Laur. Stigzelium, cum Archiepiscopus et Academia Upsal. procancellarius Holmiæ die 13 Martii 1670 crearetur . . . *Haquinus Bohlin*, pat. fol. - Christelig lijkpredikan [öfver matrona Karin Ericsson Mörts, handelsman Nills Jerffz i Hsand maka, begr. där aug. 1678]. Sthlm. 4:0.

11. Mag. **Jonas Matthiæ Lochnæus** (1705-54), f. 16 okt. 1671 i Hsand, son till dåv. kollegan, sedermera khden i Gudmundrå Matthias L. Efter stud. i Hsands skola och gymn. stud. i Upsala 27 okt. 1688, promov. fil. mag. 1694; prästv. till adj. i Säbrå 13 sept. 1695, v. past. hos fadern i Gudmundrå 1696, adj. i Själevad 1698 åt prosten Bohlin och efterträdde honom som khde 1705. Norra Ångermanlands kontrakt synes ha af personliga skäl blifvit deladt omkr. 1713, då Nätra, Sidensjö, Anundsjö och Åsele kommo under prosten Norlander i Nätra och de öfriga församlingarna tillfölla Lochnæus, som efter Norlanders död blef kontraktsprost öfver hela Norra Ångermanland 19 aug. 1724. Vid ryssarnes sköflingar längs svenska kusten 1721 blefvo Själevads prästgård och prosten Lochnæus' eget hemman Myckling lagda i aska. Under hans tid reparerades kyrkan 1709, rappades och hvitlimmades 1723. Genom en storm i slutet af nov. 1741 skadades bl. a. taket, förbättringarna pågingo till år 1748, och nya fönster insattes 1752. Prosten skänkte 2 ljuskronor till kyrkan. Han åtnjöt god hälsa, var af glad humör och rörlig i sin tjänst, men träffades 1742 af ett slaganfall, hvarefter han måste anlita biträde af sin son, måg och andra yngre prästmän till sin död, som inträffade 19 apr. 1754. På ålderdomen sörjde han mest öfver synförmågans aftagande och åstundade skiljas hädan.

G. 1) 10/6 1700 m. *Christina Bohlin*, företrädarens dotter, d. i barnsäng 11/5 1714; 2) 1716 m. *Maria Sellin*, dotter af komm. i Refsund Joh. Sellin, d. 22/6 1764.

Barn i förra giftet: *Matthias*, stud. 1718, fil. mag. 1731, d. i Upsala 8/8 s. å.; *Haquin*, stud. 1721, sjötullsinspektör i Malmö 1736, d. 1753; *Jonas*, stud. 1727, volontär vid amiralitetet, gjorde ss. koopverdikaptens åtskilliga sjöfärder till Portugal och Algier, d. om hösten 1737 i Sthm och begr. i St. Catharina kyrka; i senare giftet: *Johan*, f. 1717, khde i Själevad; *Magdalena*, g. 24/6 1742 m. khden o. prosten Nils Sund i Umeå; *Catharina*, g. s. d. m. lektorn i Hsand Jacob Unæus.

Tr.: Immortali memoriae ... [Latinska grafverser vid rådm. i Sthm Jonas Hassels begrafning] 1692. Ups. fol. - De captivis, præs. *J. Schwede*, ib. 1693. - De muro Sinensi, præs. *H. Wallerius*, ib. 1694.

12. **Carl Fjellström** (1755-60), f. 1698, son af khden i Silbojock Per Noræus. Jämte sin broder Per uppfostrades han hos landshöfding frih. Löwen, och båda inskrefvos 6 sept. 1715 vid Upsala universitet i matrikeln under benämningen Lappones Pithenses. Prästv. på riksrådinnan, grefvinnan Posses kallelse till huspred. 1729 och blef s. å. e. o. predikant vid lifgardet; past. adj. i St. Maria 1731, komm. i St. Nicolai församling 1732. Han uppfördes i 3. rummet å konsist. förslag till khdebefattningen i Själevad, men församlingsborna önskade till 4. profpredikant nåårspred. Joh. Lochnæus, till hvilken de fattat synnerlig kärlek och tycke. Konsist. kunde ej villfara deras begäran, som ock afslogs af K. Maj:t, men då Lochnæus under faderns sjuklighet i 10 år förestått församlingen, rekommenderades han att vid annat tillfälle komma i behörig åtanke. Fjellström utn. på sommaren 1755 till khde och tilltr. genast. Till Hsands konsist. anmäler han 1757, att mag. Joh. Lochnæus tillika med byamännen i Hörnett och på Svedjeholmen vilja på försök inrätta en laxbyggnad i Hörnettsundet, som torde blifva prästebordet till förfång. Under sin korta ämbetstid visade han stor omvårdnad om församlingen. Själfsångare vinnlade han sig om att lära sina åhörare att sjunga psalmer och ledde själf kyrksången vid gudstjänsten. Ny mässhake och nya bår- och kalkkläden inköptes för kyrkan 1756. Han var utsedd till orator vid 1760 års prästmöte, men måste för sjukdom afsäga sig uppdraget. Efter att i ett par års tid varit svårt ansatt af skörbjugg och andtäppa, afled han 13 juni 1760. Med sina 3 hustrur, hvilka alla dogo i barnsäng, hade han tillsammans 17 barn. Sterbhuset var utfattigt. Dubbla nåår beviljades.

G. 1) 3/8 1732 m. *Margareta Arosell*, dotter af rådman och handl. i Västerås Henrik Arosell, d. 1735; 2) 20/7 1736 m. *Magdalena Charlotta Asplund*, f. 1714, dotter af handl. Anders Asplund i Sthm, d. där 24/10 1747; 3) 10/7 1748 m. *Ulrika von Brobergen*, f. 5/6 1720, dotter af assessorn i kammarrevisionen Petter v. Brobergen, d. i Själevad 17/2 1757.

Barn: i 1:a giftet 3 st., alla döda späda; i 2:a g. 9 st., bland dem. *Magdalena Christina*, f. 1737, g. 1759 m. kronofogden Olof Westman; *Carl*, f. 5/9 1739, exped. kronofogde, d. i Nordmaling 28/10 1815; *Anders*, f. 22/3 1741, kamrer vid Kgl. teatern, d. i Sthm 9/3 1822; *Petrus*, f. 1742; *Ulrica Charlotta*, f. 1743; *Agatha*, f. 1745; *Anna Catharina*, f. 1746; *Gustaf*, f. 17/10 1747; i 3:e g.: *Ulrika Charlotta*, f. 8/4 1749, g. m. landsekret. Magnus Norleen; *Petrus*, f. 1750, d. späda; *Per Anton*, f. 1752, major vid Västerbottens reg., RSO, d. 1824; *Johan Erik* o. *Stina Maria*, begr. 12/10 1755.

13. Mag. **Petrus Holmbom** (1763), f. i apr. 1705 i Attmars socken, son af bonden Nils Henriksson i Böle och Märta Larsdotter. Efter att ha genomgått Hsands gymn. och viaticerat i Norra Ångermanland

stud. i Upsala 19 okt. 1726, där han efter åtskilliga konditioner aflade profven för graden och promoverades till fil. mag. 30 juni 1737. Sedan han inhämtat färdighet att behandla lappska språket, förordnades han, på lagman Malmers framställning, af biskop Sternel 27 sept. 1740 till missionarius och uppsyningsman öfver församlingarna i Lappmarken och inlämnade till lappmarksdirektionen 22 jan. följande år Memorial till instruktion för sitt arbete. Under de närmaste åren fullgjorde han ock sitt uppdrag med nit och arbetade samtidigt på öfversättningen af våra svenska psalmer till lappska. Det största bidraget till den år 1744 utkomna lappska psalmboken, icke mindre än 32 psalmer, är hans verk. Han utnämndes 1743 till matheseos lektor i Hsand, hvilken tjänst han uppehöll på förordnande redan s. å., och ehuru han först 1744 tillträdde, fick han mot vanligheten genast aflägga eden och deltaga i konsistoriets förhandlingar. Konsistoriet ville tillgodogöra sig hans ingående kännedom om lappmarksförhållandena och öfverlämnade åt honom beredningen af dithörande frågor. Från den tiden blef det ock praxis, att en konsistorialis utsågs att ensam handhafva dessa ärenden. Holmbom blef år 1754 andre teol. lektor och 1760 förste teologie lektor, beklädde rektoratet inom gymnasiet åren 1748, 1753 och 1760; utn. khde i Själevad 1762 tillträdde han sommaren 1763, men afled redan 3 aug. Under resorna i lappmarken hade hans hälsa tagit skada, sjuk fördes han till sitt pastorat och fick efter få veckor lägga sina ögon tillsammans. »Han var en för lärdom och djupsinnig kvickhet allmänt känd man.»

G. 17/10 1745 i Nora prästg. m. *Christina Margareta Ström*, dotter af khde P. Ström och änka efter prosten P. Tigerstedt i Tuna. Hon erhöll dubbla nådår och afled i Nordingrå 22/6 1780.

Barn: *Petrus*, f. 25/12 1746, stud. 1766, v. notarie i Svea hofrätt, sedan bokhållare vid ett kronobränneri i Sthm; *Nils*, f. 12/3 1748, stud. 1766, d. 18/2 1780 i Nordingrå af ett genom olyckshändelse självförvålladt skottsår i magen; *Michael*, f. 9/3 1749 på Norrbacka i Nordingrå, komm. i Njurunda; *Margareta Märta*, f. 12/1 1751 ib., g. m. komm. Dan. Widén i Hsand; *Henrik*, f. 28/12 1752 i Hsand, stud. 1775, Kgl. Vet. Akademiens instrumentmakare, d. 18/2 1793.

Tr.: *Notiones communes ad rationalitatem necessariæ*, præs. *M. Asp*, Ups. 1736. *De præsentia entium ad se invicem*, præs. *P. Ullén*, ib. 1737. - Medarbetare i Lappska psalmboken 1744.

14. Mag. **Johan Lochnæus** (1766-88), f. i dec. 1717 i Själevad, son af prosten och khden Jonas L. i hans senare gifte. Stud. 28 sept. 1753 i Upsala, prästv. 17 juni 1744 till. adj. hos fadern, men återvände till universitetet och promov. till fil. mag. 1746; afl. past. ex. 17 sept. 1755, utn. till regem. pastor vid Västerbottens reg. i juli 1757 och bodde som

sådan här i Mycklinge. Utn. till khde i Själevad 1764, tillträdde han i maj 1766 utan prästbordssyn, då han i godo öfverenskommit med sterbhuset om afträdesvillkoren. Under Lochnæi tid föröfvades icke mindre än 3 inbrottsstölder i kyrkans sakristia näml. 1770, i maj 1784 och i mars 1787, hvarefter en järnbeslagen kyrkkista anskaffades 1789. Ny altartafla erhöll kyrkan 1770, och altarprydnaden renoverades af C. Hofverberg 1771. Den gamla storklockan från år 1524 omgöts i Sundsvall 1773 för en kostnad af 4,431 dlr, predikstolen erhöll ny förgyllning 1781 och kyrkan rappades 1783. År 1788 skänkte prosten Lochnæus till kyrkan en silfverdopskål om 31 lod. Sitt hemman Mycklinge sålde han ss. pastor, men lär sedan från köparen processat det s. k. Nybruket, som tillföll prästbordet; sedan skaffade han sig och sina arfvingar därå 50 frihetsår, räknadt fr. 1782 års början. Hans porträtt finns i Själevads kyrka. Afled 2 apr. 1788.

G. 1748 m. *Christina Olofsdotter Turdin*, dotter af prosten och khden i Bygdeå Olof T. Hon afled på sin gård Öfver-Billa i Själevad 14/1 1797.

Barn: *Jonas*, f. 4/11 1748 i Bygdeå prästgård, d. 2/2 1750; *Olof Lockné*, f. ib. 30/4 1750, stud. 1775, löjtnant vid Västerbottens reg., d. 22/12 1788 i Själevad; *Maria Magdalena*, f. 3/4 1756, d. 1/7 s. å.; *Christina Catharina*, f. 12/11 1760, g. 19/1 1792 m. komm. Anders Billmark i Nätra; *Maria Magdalena*, f. 28/8 1762, d. 30/10 s. å.

Tr.: De natura infinit, præs. *P. Ullén*. Ups. 1743. - De fundamento certitudinis, id. præs., ib. 1746.

15. Mag. **Andreas Nensén** (1790-1822), f. 27 nov. 1734 i Hsand, son af prosten i Sunne Anders Er. N. Stud. i Upsala 16 jan. 1752, fil. kand. 15 apr. 1756, prom. fil. mag. 20 juni 1758; prästv. till huspred. hos landshöfd. Olivecrona 8 maj 1761, adj. hos sin fader i Sunne 1763; e. o. bat.pred. 1764 och ordinarie bat.pred. vid Jämtlands dragoner 15 mars 1769, regem. past. vid samma reg. 11 juni 1782. På förslaget till khde i Själevad var Nensén satt i 1. rummet, men församlingens enhälliga val föll på den i 3. rummet uppförda komm.-sonen här, mag. Nils Ullenius. Nensén utnämndes emellertid af K. M:t 22 maj 1789 och tilltr. 1790. Han blef honor. prost 19 juli 1807. Ett redan hos fadern spåradt anlag till periodisk sinnesförvirring hade ärfts af sonen, och ett svårt förebud härtill hade inträffat redan 1789, då han ss. regementspastor låg med regementet i Bohuslän. Här uppe kom sjukdomen till utbrott år 1796, då han lät en landtmätare och kvinnor förrätta husförhör, i vildhet slog sönder fönster, gömde kläder i en brunn, stoppade sängkläder i sin släde och förde bort dem till Domsjö by o. s. v. Domkapitlet fann sig i anseende till khdens uppdagade sinnessvaghet föranlätet att skilja honom från pastorssysslans

förvaltning och förordnade komm. J. Genberg till v. pastor. Häröfver klagade Nensén, och Svea hofrätt upphäfde domkapitlets beslut 17 apr. 1798, men Själevadsborna yrkade på, att domkapitlets beslut måtte vinna K. M:ts stadfästelse. Efter några år återvann Nensén, trots befarad obotlighet, sitt förstånd, och uppnådde den höga åldern af 87 år 2 mån., innan han afled 14 jan. 1822. Han hade förordnat att blifva begrafven i Björna kyrkogård jämte sin tidigare aflidna maka. Deras porträtter hafva ock hamnat i Björna kyrka. Både Björna och Mo församlingar afskiljdes från Själevad efter den gamle khdens död.

G. 1770 m. *Helena Salin*, f. på Frösön 15/7 1744, dotter af prosten Dan. S. i Oviken, d. 31/5 1811 af kräfte.

Barn: *Anders*, f. 12/12 1770, borgmästare i Upsala 1807, titulär lagman 1812, jur. dr 1818, RNO., d. 29/5 1842; *Daniel*, f. i Alsen 17/1 1772, fil. mag., kollega i Umeå skola, d. 20/2 1813, *Petrus*, f. ib. 15/8 1773; *Petrus*, f. ib. 20/4 1775; *Eva Maria*, f. ib. 4/11 1776; *Margareta*, f. 22/5 1780, donerade 1858 2,000 kr. till Björna församling; *Erik*, f. 12/2 1782, med. kand., d. 4/9 1812 i Upsala af förkyllning; *Abraham*, f. 20/5 1784, docent i Upsala 1813, konsist. notarie i Hsand 1814, d. 1846; *Jonas*, f. i Själevad 3/4 1791, khde i Dorotea.

Tr.: Diss. dies Romanorum atros et fatales adumbrans, præs. *P. Ekerman*. Ups. 1753. - De fide hostili, præs. *J. Ihre*, ib. 1757.

16. Mag. **Carl Johan Holm** (1824-67), f. i Helsingfors 25 aug. 1781, äldste son till skomakaremästaren Hans Holm och torparedottern Margareta Elisabet Grönlund från Sjundeå s:n. Han har själf upptecknat sina lefnadsminnen intill tiden för sitt tillträde i Själevad. Efter skolstudier i Helsingfors blef han stud. i Åbo 6 febr. 1800, där promov. fil. mag. 28 juni 1805, extra ordin. bat. pred. vid Savolax Jägare reg. 15 okt. 1806; prästv. i Borgå 12 Maj 1807 till biträde åt v. pastorn och komm. Joh. Ticander i Syssmä. I början af febr. 1808 fick han order att inställa sig till tjänstgöring vid regementet och deltog i hela det följande fälttåget 1808-09, hvarunder han var närvarande vid icke mindre än 11 affärer, 9 på finsk och 2 på svensk mark. Umbäranden och besvärigheter voro oerhörda, dödligheten bland befäl och manskap otroligt stor, 3 präster vid samma brigad som Holm afledo under dessa strapatser. När freden var sluten fick han med vederbörligt tillstånd aflägga pastoral-examen i Hsand 19 dec. 1809 och återvände ss. ende tjänstgörande präst till den vid Umeå förlagda finska fältbataljonen. Befordrades till ordinarie bat.-pred. vid Hälsinge regemente 8 maj 1810 och tjänstgjorde tillika. ss. predikobitråde vid åtskilliga församlingar inom ärkestiftet. Beordad att åtfölja regementet på arbetskommendering till Göta kanal i Östergötland 1812 och 1813, därefter till Bohuslän och Dalsland

för att utgöra förpostkedja mot Norge. Blef där inkvarterad hos en för- mögen possessionat, hvares måg han blef. Utn. till regem. pastor vid Hälsinge regem. 18 apr. 1815, flyttade han till Bollnäs. Efter många resultatlösa ansökningar slutligen utn. till khde i Själevad 14 jan. 1824 med tilltr. 1 maj s. å. Honor. prost vid installationen 4 apr. 1825; riksdagsman vid riksdagarna 1835 och 1850; v. kontr. prost vid Ångermanlands norra kontrakt 1837, kontr. prost öfver nordöstra kontr. 1842-61; revisor i stats-, banko- och riksgäldsverken 1839, 1849 och 1853, jubelmagister såväl i Helsingfors som Upsala 1857. - Vida känd ss. en ovanligt kraftfull prost, en man i mycket före sin tid, som ifrigt och outröttligt verkade för ortens väl så på det andliga som ekonomiskt sociala området. I det förra afseendet må framhållas, huru han med kontraktets präster höll möten, där religions- och kyrkliga frågor diskuterades, liksom han gagnade barn- och konfirmationsundervisningen genom utgifna skrifter. Såsom sekreterare för länets hushållningssällskap anordnade han de första landbruksmötena i Norrland, och själf en insiktsfull och intresserad jordbrukare på sin egendom Carlslund blef han en föresyn för hela orten. På hans initiativ tillkommo flera nyttiga anstalter inom Själevads socken, såsom en arbetsinrättning för de fattiga, en skytteförening o. s. v. Det må ej glömmas, att det var prosten Holm, som föreslog nuvarande platsen för Örnköldsviks anläggning och äfven genomdref detta förslag.¹ Hans porträtt pryder ock rättmätigt därvarande stadsfullmäktiges sessionssal. Till karaktären kärf och sträng var han nog i många stycken väl själfrådig och förde med orubblig kraft igenom hvad han ansåg rätt, äfven om det i formen kunde strida mot lag och förordningar, hvadan han ock vid vissa tillfällen fick mottaga erinringar. Men där skönjdes stundom under det hårda skalet drag af mildhet och känslighet, som man ej skulle tilltrott den gamle krigsprästen och som därför verkade dubbelt tilltalande och rörande. Den 3 juni 1867 afled den varma fosterlandsvännen aktad och vördad, efter en mer än vanligt minnesrik och gagnande lefnad, nära 86 år gammal. LVO 1836, tilldelad Carl Johans medaljen 1856.

G. 1) 28/1 1815 m. *Ingrid Margareta Bågenholm*, f. 7/11 1788, dotter till possessionaten och riksdagsmannen Petter Bågenholm å Strand i Eds socken, Dalsland, och Bolla Carolina Hökenberg, d. i Själevad 25/2 1829²; 2) 30/8 1829 i Bollnäs m. *Catharina Elisabeth (Calise) Hambræus*, f. 18/10 1795, dotter till kontr. prosten, teol. dr Lars Hambræus i Enånger, Hälsingl., och Cath. Elisabeth Kjellman, d. på Carlslund 20/12 1875.

¹ Ett motförslag ville förlägga samhället till Arnäs s:n.

² För sin fågring i ungdomsåren benämndes hon »Dalslands ros». Om hennes släktförhållanden se *A. Lignell*, Beskrifning öfver grefskapet Dal, 2, Sthlm 1852, s. 100, 107-8.

Barn: *Carl Birger*, f. 20/8 1815 i Bollnäs, d. i Hsand 17/5 1828; *Sofia Emerentia (Emma)*, f. 23/1 1817, höll flickskola i Umeå, återflyttade till Själevad, d. på Carlslund 22/6 1890; *Conrad Johan*, f. 13/12 1818, fil. mag. 1851, duplikant i Hsands skola 1852-54, gick under sinnesförvirring ut på isen på Själaviken och drunknade 13/11 1855; *Per Robert*, f. 7/7 1820, fil. mag. 1845, khde i Löfånger, d. 14/4 1892; *Ernst Fredrik*, f. 11/4 1822, v. häradsh., tullfiskal i Visby, sedan rådmän i Hsand, d. 15/11 1887; *Jacob Leonard*, f. 6/11 1823, bryggeridisponent i Åbo, d. 27/7 1903; *Carolina Petrina*, f. 8/5 1825 i Själevad, g. 30/10 1855 m. komm. landtmät. Ture Adolf Bäfverfeldt i Skog, änka 1891, d. i Sthm 15/7 1909; *Ottilia Theresia*, f. 28/7 1826, diakonissa, d. å diakonissanstaltens ålderdomshem i Sthm 14/5 1912; *Wilhelm Theodor*, f. 31/10 1827, grosshandl. i Åbo, d. 25/12 1882; *Christina*, f. 9/7 1830, g. 27/5 1849 m. khden i Oviken Ol. Tirén; *Carl Birger*, f. 4/12 1831, d. 18/12 s. å.; *Lars Georg*, f. 28/12 1832, d. 20/6 1837; *Victor Ferdinand*, f. 7/4 1834, fil. kand., kollega i Örnsköldsvik, d. 25/3 1894; *Otto Mauritz*, f. 30/7 1835, fil. kand., lärov.adj. i Luleå, d. 16/1 1905; *Calise*, f. 28/6 1837, d. å Carlslund i Själevad 20/5 1905.

Tr.: Sylloge monumentorum ad illustrandam historiam Fennicam pertinentium, p. 3, præ. *H. G. Porthan*. Aboæ 1802. - De sulphate ammoniacæ et magnesiæ, præ. *Joh. Gadolin*, ib. 1805. - Christendomsfrågor till skriftebarnens tjenst uppsatta. Gefle 1819, uppl. 2, Hsand 1827, uppl. 3 m. titel: Christendomsförhör 1834, uppl. 4, ib. 1848. - Beskrifning på en af undertecknad å Själevads prestebord uppförd rie-byggnad. Hsand 1828 (undert. *C. J. Holm*). - Anmärkningar vid det år 1828 utg. Förslag till kyrkolag och ordning, ib. 1830. - Frågor utan svar, att nyttja vid catechesens läsning för att lära barnen förstå densamma, 1831, uppl. 2-4. 1840-60. - Underrättelser om hvad iakttagas bör vid förrättningar af prestval samt vid klockareledighet, 1832. - Försök till lärobok i landthushållningen för Ångermanlands allmoge. Sthm 1833. - Anteckningar öfver fälttågen emot Ryssland åren 1808 och 1809, ib. 1836. (Följdskr. af *G. Adlercreutz* utkom s. å.) - Förslag till representationsförändring samt till enklare behandling i riksdagsgöromålen. Hsand 1836. - Försök till förklaring öfver Luthers lilla cateches. ib. 1838. - Förslag till fattigvårdsinrättning i Själevads församling, ib. 1838, 4:0. - Pastoral-kalender för Hernösands stift, ib. 1839. - Vid contractsprostens, Anders Oldbergs begrafning i Sidensjö kyrka. Sthm 1841. - Vid contractsprosten mag. Jonas Nordéns begrafning i Nätra kyrka, ib. 1844. - Predikan på 5:te söndagen eft. Trin., 1851. - Till allmogen i Vesternorrlands län. Kort beskrifning öfver boskaps- och ladugårdsskötseln. Hsand 1852. - Några observanda wid prestval (i Hsandsposten 1853 n. 4). - Anmärkningar vid den af committerade utg. Förklaring öfver dr Luthers lilla Cateches. Ume 1856. - Några ord till alla dem som vilja salige varda. S:vall 1859 (undert. *C. J. H.*). - Frågor för de enfaldige som endast läsa Lilla catechesen, ib. 1860. - Skriftetal hållet af den åttioåriga läraren i Själevad och af honom till trycket befordradt för att uppmana någon sorglös åhörare att med allvar söka Jesum. Sthm 1860. - Predikan på Nyårsdagen år 1862. Umeå, s. å. 4:0. - Anmärkningar öfver dr Luthers lilla cateches af *C. H. Caspari*, öfvers. af *W. Borgström* (i Hdsposten 1863, nr 58). - Några viktiga frågor för en om sin själ bekymrad syndare. Ume 1864. - Påminnelse om det viktigaste som blifvit lärdt, ib. 1864 (undert. *C. J. H.*). - En liten gåfva till Själevads församling af deras 83 års gamle lärare, ib. 1864. - Mina förmesta lefnadshändelser, utg. af *Carl Holm*. Hsand 1925. - Anförande hållet i riksdagen den 5 juli 1851 i den skarpa striden om Upsala domkyrkospännmål. (Tr. i Hdsposten 1851 n. 29.) - Märk äfven följande mot prosten riktade skrift: Rättegångshandlingar mellan sme-

den C. F. Kolm, kärke och herr prosten . . . Carl Johan Holm, swarande, angående den sednares kurra gömma, m. m. På Kolms bekostnad till trycket befordrade. Sthm 1838.

[Litt.: »Mina förnemsta lefnads händelser» utg. af sonsonen *Carl Holm*, Hsand 1925; *P. Söderlind*, Karl Johan Holm, några ord in memoriam (i Från ådalar och fjäll, 1915).]

17. Dokt. **Simon Brandell** (1870-75), khde i *Skellefteå*.

18. **Gustaf Robert Edström** (1876-91), khde i *Nordmaling* n. 21.

19. **Carl Gustaf Gabriel Öijmark** (1891-1904), f. 8 aug. 1842 i Sthm, son af handlanden Carl Anders Öijmark och Gustava Bäfverfeldt. Stud. i Upsala ht. 1863. Genom släktförbindelser kom han till Norrland, försökte sig till en början ss. landtmäterielev men slog om och blef v. adj. och extra lärare vid Hsands läroverk 1868-72; erhöill infödingsrätt i Hsands stift 25 maj 1871, föreståndare vid högre folkskolan i Sollefteå 5 juli 1873; med dispens från akadem. examina prästv. 3 aug. 1873 i Säbrå och förordn. till past.adj. i Sollefteå. Utn. till komm. i Själevad 29 apr. 1878, men tillträdde ej, enär han genom patroni kallelse erhöill komministraturen i Stora Malms församling af Strängnäs stift 15 nov. s. å. m. tilltr. 1 maj 1880, t. f. past. och komm. i Sollefteå 1 juni 1879. Past.ex. i Strängnäs 2 juli 1886. Mot Själevadsbornas vilja utnämndes han till khde här i församlingen 19 sept. 1890 m. tilltr. 1 maj 1891. Förhållandet mellan khde och församling blef sålunda redan från början mindre godt och missämjan ökades, när khden sökte införa ny ordning genom att utsätta bestämda expeditions- och mottagningstider o. s. v., då man förut varit van att när som helst träffa sin själasörjare. Med tiden utjämnades dock stridigheterna och förtroendet vann seger. Han afled 2 juli 1904.

G. 23/6 1874 m. *Hanna Augusta Zetterberg*, f. 24/6 1848, dotter af handl. C. Aug. Z. i Sollefteå och Margareta Albertina Dahlström.

Barn: *Signe*, f. 14/10 1878, fil. kand., 1:sta lärarinna i Örnsköldsviks samskola; *Carl*, f. 6/10 1880 i Stora Malm, distriktslandtmät. i Brunflo; *Malte Carl August*, f. 7/9 1882, reservlöjtn. vid Västerb. regem.

20. **Bengt Alfred Ullner** (1907-), f. i Ullared i Göteborgs stift 22 sept. 1858; föräldrar: orgelbyggaren Carl Nilsson och Anna Nilsson. Efter mogenhetsex. i Göteborg stud. i Lund ht. 1884 och efter där aflagda examina prästvigd för Strängnäs stift 14 juni 1891; sjömanspräst i West Hartlepool m. fl. nordengelska hamnar 24 maj 1893, tilltr. 1 juli s. å.; utn. khde i Själevad 12 apr. 1907, tilltr. s. å.

G. 5/7 1894 m. *Fanny M:c Harg Hodges*, f. i Steeple Bumpstead, Essex, England 20/11 1860, dotter till Thomas Hodges, gentleman-farmer, och Mary Ann M:c Harg.

Barn: *Carl Filip*, f. i West Hartlepool 1/5 1895, fil. kand., juris stud.; *Olof Engelbrekt*, f. ib. 7/11 1899, fil. stud.; *Sigrid Gudrun*, f. ib. 1/4 1902, d. 15/10 1903.

KOMMINISTRAR.

1. **Joen Jönsson** [1571-74] nämnes ännu kapellan 13 mars sistn. år, blef året därpå khde i församlingen, n. 4.

2. **Petrus Nicolai** [-1581], enl. *Tunæus* kapellan i Själevad, innan han 1581 blef khde i Grundsunda. Sist khde i *Säbrå*.

3. **Johannes Laurentii (Bure)** [1588] har uppgifvits här vara kapellan 1566-69, hvilket är omöjligt. Han förestod nådåret 1588 och kallar sig då kyrkotjänare i Sjåla; sist khde i *Säbrå*.

4. **Zacharias Jonæ** [1593-1609] sistn. år khde i Nora, återkom hit som khde 1613, se ofvan.

5. Herr **Lars** [1613], kapellan, utgaf för halfva detta år 6 daler i lösen för Älfsborg. Hustrun var sinnessvag. Sannolikt samme herr Lars, som från nämnda år är kapellan i Torsåker.

6. **Petrus Gudmundi** (1614-29). Hans årsbidrag till Älfsborgs lösen var 3 daler; sist khde i *Arnäs* n. 7.

7. **Jonas Zach. Bureus** [1633-51], son till prosten Zach. Jonæ här i församlingen. Med sin syster och svåger prosten Agrelius låg han och hans hustru i tvist, hvilken syntes häradsrätten otjänlig för svågernskapets skull och blef bilagd, hvarvid rätten utsatte ett vite af 50 dlr smt, hälften till kyrkan och hälften till de fattiga, om förlikningen bröts. Han ägde 2 säll. i Öfversjåla, som hans moder köpte af honom 14 apr. 1648. Sist khde i *Arnäs* n. 9.

8. **Olaus Nicolai Lidenius** (1652-65), f. i Ångermanland. Stud. i Upsala 10 nov. 1645, efterträdde Bureus som kapellan i Själevad och köpte 23 jan. 1653 ett hemman i Öfversjåla. På tinget 24 mars 1656 anklagade ortens länsman Östen Joensson i Hörnäs kaplanen att ha honom till sin ära förklenat, och vittnen intygade, att herr Olof både i Domsjö och uti socknestugan försmädligen talt om länsmannen. Kaplanen fick plikta 40 mk. År 1660 inköpte han 2 säland jord i Tompta by och afled sannolikt 1665.

G. m. en bonddotter *Anna*, hvilken såsom änka bodde i Öfversjåla. Hon klagade på tinget 1668, att en dräng gifvit henne skällsord och 2 blånader. Den

9. **Nicolaus Joh. Bidenius** (1666-85), f. i Väster By i Sidensjö af bondeföräldrar, kallade sig under skolåren och första studenttiden Sidenius, men då ett flertal från orten utgångna alumner nämnde sig så, ändrade han namn. Gymnasist i Hsand 1654, stud. i Upsala 2 nov. 1659, prästvt. i maj 1662 i Säbrå kyrka; apologist vid Hsands skola 1663, tilltr. som komm. i Själevad 1666. Samma år inköpte han jord i Åte by till boställe. Ut. 1685 till khde i Ljustorp men afled på sitt 44. år, innan han fick tillträda pastoratet, och begrofs 15 nov. s. å. efter att 19½ år här ss. komm. tjänat i församlingen »med ett sådant beröm, helig och anderik lära, som ock ostraffeligt lefverne, som i denna skröpligheten af Guds barn väntas kan». (Själevads kb.) Hans symbolum var:

Vivo tibi moriorque tibi, dulcissime Jesu,
Mortuus et vivus sum maneoque tuus.

G. m. *Anna Warg*, dotter till khden i Nora Erik Warg. Hon gifte om sig m. khden i Arnäs Andreas Muur.

Barn: *Erik*, stud. 1686, fil. mag. 1694, d. i Sthm; *Christina*, g. m. hattmakaren Erik Dan. Brandt i Hsand; d. begr. där 4/3 1733; *Anna*, g. m. en »välbehållen» danneman; *Catharina*, g. 16/11 1685 i Åte m. komm. i Nora-Skog Zach. Damin.

10. **Petrus Linnerius** (1686-1723), f. 8 dec. 1656; fadern var borgmästaren i Sundsvall Nils Lindh, modern Magdalena Trast, guldsmeds-dotter fr. Hsand. Sonen upptog namnet efter farfadern khde Jonas Linnerius i Hsand. Kom i Hsands skola 1665, stud. i Upsala 2 sept. 1676, prästvigdes 1679 till adj. i Nora, återvände till Upsala, där han aflade disputationsprof 1683; utn. komm. i Själevad 1686. Var närvarande vid prästmötet i Hsand febr. 1694. I mars 1717 anhöll han att få sin tillkommande måg Olaus Wallanger till hjälp i sin ålderdoms bräcklighet jämte försäkran för honom om succession i tjänsten, och konsist. beviljade denna anhållan, dock att Wallanger under svärfaderns lifstid skulle räknas loco adjuncti, såsom en måg och en son anständigt är, men efter hans död vara alldeles försäkrad om succession i bem:te sacellani i Själa. Emellertid afled Olof Wallanger före Linnerius, och i slutet af år 1721 anhöll den sistnämnde, att den nytilltänkte mågen, hr Olaus Gothnæus, finge inträda i den aflidnes ställe. L. afled 1723 och begrofs 23 maj. Omtalas som en lärd och behaglig man samt stor predikant och icke oäfvnen medicus. Bodde i Svedje by.

G. 1684 m. *Brita Eurenia*, dotter till khden Jacob Eurenus i Nora; d. 1733, begr. 9 sept. i Själevad, 75 år g.

Barn: *Petrus*, f. 1689, döpt 13/10, afled ss. past.adj. i Maria församling i Sthm 23/1 1717; *Elisabeth*, f. 1691, döpt 8/10, d. 1693; *Nils*, f. 1693, döpt 2/7, d.

1711; *Brita*, f. 1695, döpt 29/12, g. 1) 31/3 1717 m. komm.adj. Olof Wallanger, 2) m. faderns efterträdare komm. Ol. Gothnæus, 3) se nedan.

Tr.: De prima veritate, præs. *M. Steuchius*. Ups. 1683.

11. **Olaus Gothnæus** (1723-34), f. 1693 i Själevad och döpt 1. sönd. i Fastan, son till bonden Anders Olsson i Gottne by. Stud. i Upsala 27 okt. 1715, afl. prästex. 13 maj 1721, blef på företrädarens anhållan och på prosten Lochnæi och församlingens vocation af Hsands konsist. 6 dec. 1721 i anseende till sitt skickliga lefverne och sina vackra ämbetsgåfvor försäkrad om successionen samt erhöll 8 maj 1723 efter svärfaderns död fullmakt ss. komm. i Själevad. Han afled 1734 och begrofs Christi himmelfärdsdag.

G. m. *Brita Linneria*, företrädarens dotter, änka efter adj. Ol. Wallanger; 3 ggn gift 12/10 1739 m. länsman Peter Norberg, d. i Själevad 15/4 1769, 73 år.

Barn: *Petrus*, stud. 1739, d. i Sthm i juni 1740; *Catharina*, döpt 24/3 1724.

Tr.: Bröllopsverser vid adj. Olaus Walangers och Brita Linnerias bröllop i Själevads kyrka 31 mars 1717 af *O. A. Gothnæo*, Ang.

12. Mag. **Erik Schæder** (1736-41), f. 1704 i Skedviks by i Attmar af bondeföräldrar. Stud. i Upsala 25 okt. 1725; prästsv. i Hsand 2 juli 1730 till superint. Sternels adj. i Säbrå; återvände till Upsala för att fullborda sina gradualstudier och promov. till fil. mag. 18 juni 1734; utn. komm. i Själevad 5 maj 1736. Ägde uppbyggliga ämbetsgåfvor och afled efter en ärbar lefnad redan 1741 om hösten. Dåv. past. adj. Erik Widgren anmäler, att han genom mag. Schæders dödsfall blifvit ensam vid gudstjänstens förrättande i Sjåla (Hdpr. 2/9 1741).

G. m. *Rebecka Öman*, dotter af prosten i Luleå landsförs. J. Öman, änka efter khden i Nätra Dan. Boding; d. i Själevad 12/7 1772, 72 år.

Barn: *Brita Stina*, g. 2/2 1764 m. bokhållaren Johan Fjellström fr. Ramsele; *Ingeborg*, f. 1739, döpt 3/4; *Magdalena*, f. 1741, döpt 18/5, d. 1742, 30 v. g.

Tr.: De concursu Dei cum malis hominum actionibus, præs. *E. Alstrin*. Ups. 1729. - De relatione utilitatis ad honestatem, præs. *M. Asp*, ib. 1734.

13. Mag. **Johan Sam. Thelaus** (1743-56), blef här nådårspred. 3 mars 1742 och erhöll fullmakt å komm. befattningen 10 nov. s. å., tilltr. 1743. Sist khde i *Boteå* n. 12.

14. **Olaus Nicol. Ullenius** (1756-89), f. 6 apr. 1707 i Ullånger af bondeföräldrar. Stud. i Ups. 6 okt. 1729; prästsv. 10 juli 1735 till adj. åt komm. Högberg i Sidensjö, blef på grund af K. Maj:ts resol. utn. till

komm. i Sidensjö 20 juni 1739. Vid prästmötet i Hsand 9 febr. 1741 fungerade han ss. opponens ultimus. Ut. komm. i Själevad 2 jan. 1756, tilltr. maj s. å. Afled 18 juni 1789.

G. 13/10 1737 i Ullånger m. *Margareta Åman*, länsmansdotter i socknen och dotterdotter till komm. därst. Joh. Ask. Hon afled 11/7 1768, 60 år g.

Barn (alla födda i Sidensjö): *Margareta*, f. 27/7 1738, g. 8/6 1762 m. v. landsfiskalen Peter Norberg i Själevad; d. 17/6 1764; *Nicolaus*, f. 29/9 1740, faderns efterträdare; *Petrus*, f. 21/12 1742, fil. mag. 1770, d. 21/4 1774 ss. past.adj. hos prosten Lochnæus i Själevad; *Johannes*, f. 7/10 1745, prästv. 31/5 1767 till adj. åt sin fader, men afled redan 18/3 1768 af lungshot; *Olaus*, f. 29/5 1748, d. s. å., begr. 31/7; *Olaus*, f. 23/5 1753, d. s. å., 2 m. 12 d. g.

15. Mag. **Nicolaus Ullenius** (1791-93), f. 29 sept. 1740, företrädarens son. Stud. i Upsala 13 okt. 1759; promov. fil. mag. 1767. Blef på sin faders kallelse i juni 1768 prästv. till adj. hos honom och tjänstgjorde under hans ålderdom länge ss. v. komm. samt vice past. i församlingen. Efter ett öfverklagadt, men af K. Maj:t fastställt val erhöill han fullmakt ss. komm. i Själevad 25 aug. 1790. Afled redan 8 okt. 1793.

G. 1) m. *Christina Renhorn*, d. 6/8 1776, 25 år g.; 2) 13/8 1778 i Umeå stad m. *Hedvig Regina Meyerhöfer*, som 27/2 1794 beviljades dubbla nådår; omg. m. komm. här Jonas Dynæsius n. 19.

Barn i förra giftet: *Olof*, f. i Själevad 26/7 1776, d. 17/9 s. å.; i senare giftet: *Hedvig Margareta*, f. 3/6 1779, g. 6/1 1801 m. torparen Hans Jonsson på Öfverhörnäs, d. 19/12 1818 af tvinsot; *Johan Edvard*, f. 27/6 1781, inspektör vid tullkammaren i Näsby, d. i Haparanda 4/12 1818; *Per Jacob*, f. 17/3 1786; *Nils Olof*, f. 30/5 1793.

Tr.: De Aonio Paleario Italo, latinitatis candoris et martyrii fama præcellentissimo, præf. *P. Ekerman*. Ups. 1763. - De materiale diffentia luminis & ignis, præf. *J. G. Wallerius*, ib. 1766.

16. Dokt. **Jonas Genberg** (1796-1800) uppehöll khdebefattningen här i Själevad under A. Nenséns sinnessvaghet. Sist khde i *Bygdeå* n. 12.

17. Mag. **Olof Delldén** (1802-07), vice pastor i Själevad 1800; komm. härst. 1 dec. 1802; sist khde i *Arnäs* n. 22.

18. **Israel Walanger** (1807-08), f. 18 apr. 1753, son till komm. i Indal-Liden Johan Walanger. Stud. 1775; prästv. till adj. åt khden Oldberg i Indal 7 juni 1777; kapellpred. i Stugun 10 okt. 1781 (se D. III, s. 125); komm. adj. i Indal 1795 och utn. komm. därst. 18 febr. 1801; utn. komm. i Själevad i okt. 1807 men afled här redan 12 juli 1808.

G. i Hammerdals prästg. 7/10 1788 m. *Brita Greta Flodberg*, d. i Nätra 16/7 1821, 54 år.

Barn: *Johannes*, f. 28/9 1789 i Stugun, d. 17/12 s. å., *Brita Magdalena*, f. 11/4 1791, d. 9/12 1800 i Liden; *Anna Margareta*, f. 29/9 1792, g. 14/4 1814 m. serganten, sedan orgelnisten Pehr Lindeberg i Nätra; d. där 3/11 1827; *Johanna Petrina*, f. 7/12 1794, g. m. länsman J. J. Billroth i Sollefteå, sedan i Östergötland; *Stina Caisa*, f. i Liden 1/11 1796, d. 1/4 1797; *Caisa Lisa*, f. 6/4 1798, d. 23/4 s. å.

19. **Jonas Dynæsius** (1810-25), f. 18 febr. 1760, son af komm. i Sidensjö Johan D. Stud. i Upsala ht. 1783; prästv. 27 sept. 1789 till adj. hos past. Harlin i Nätra; nådårspred. i Själevad efter komm. N. Ullenius 1793, här past. adj. 1796; v. komm. 1797; åter past. adj. 1802, tillika v. komm. 1807; utn. till ordin. komm. här »med stor möda» s. å.; respondens vid prästmötet i Hsand 1817. Han lär ej varit af naturen danad för prästerliga kallet, att byta hästar skulle ha varit hans specialitet. Afled 25 maj 1825.

G. 20/11 1794 m. komm. N. Ulleniis änka *Hedvig Regina Meyerhöfer*, som afled 29/9 1818, 61 år g.

Barn: *Johan Magnus*, f. 22/4 1795; *Erik Niclas*, f. 6/3 1796, dopvittne 1815; *Sophia Magdalena*, f. 28/2 1799, g. 1828 m. torparen och skraddaren Jonas Schæder på Svedjeholmen; *Jonas Emanuel*, f. 18/7 1800, komm. i Själevad n. 23.

20. **Uno Ulin** (1828-37), f. 12 dec. 1784 i Indals-Liden, son till nämndeman Olof Uneson i Uneåsen. Stud. i Ups. 8 nov. 1805; v. kollega i Hsand 4 mars 1810; prästv. 1 juli 1810 till adj. i Skön; blef adj. hos dr Dillner i Tuna 31 jan. 1811, där curam gerens dec. 1817, åter past.adj. 1 maj 1819. Bodde på Ön under sin tjänstgöring i Tuna. Andre lärare (kollega) vid Sundsvalls pedagogi 2 maj 1821 och tillika predikant vid Bremö och Löröuddens fisklägen; v. rektor vid skolan vt. 1822; v. pastor i jan. 1823; utn. komm. i Själevad 22 mars 1826, tilltr. 1 maj 1828. Var en storväxt man med trumlik röst och lär som skolmästare strängt behandlat sina elever. Han afled 4 jan. 1837.

G. i Torp 5/12 1813 m. *Catharina Elisabeth Pelt*, f. 14/9 1794, dotter af brukspatron och båtsmanskommissarien Carl Pelt i Torp och Anna Lisa Lidström; d. å Nytorp i Arbrå, Hälsingland, 14/2 1870.

Barn: *Carl Axel Olof*, f. 27/9 1814 i Tuna; *Dorothea*, f. 24/7 1816; *Uno*, f. 23/9 1820, d. 7/3 1821; *Uno*, f. 8/1 1822, disponent vid Bergviks-Ala A.-B., d. 19/3 1892 i Söderhamn; *Lydia*, f. 19/12 1826, d. 1828; *August*, f. 24/11 1829 i Själevad; *Lydia*, f. 30/9 1834 ib., g. m. godsägare P. Aug. Liljedahl i Upsala; änka 31/8 1911, flyttade hon 1914 till Arbrå, d. där 17/12 1922; *Gustaf*, f. 8/3 1836, d. 16/11 1838.

21. **Harald Löfstedt** (1840-44). Vid sitt afsked härifrån 22 Sept. 1844 erhöll han af församlingen ss. minnesgåfva en dyrbar sockerskål af silfver med inskrift. Sist khde i *Gudmundrå* n. 22.

22. **Erik Olof Sidenmark** (1845-54), f. 22 sept. 1793 i Anundsjö, son af komm. Olof Sidenmark och Maria Christina Edin. Stud. i Upsala vt. 1814; prästv. 24 nov. 1816 till adj. åt komm. Billmark i Nätra; adj. i Anundsjö 22 mars 1820; vakanspred. i Skorped 31 maj s. å., ordin. kapellpred. därst. 25 okt. s. å.; komm. i Skorped 7 maj 1823, sedan kapelllaget vunnit annexrätt. Komm. i Anundsjö 17 maj 1837, tilltr. s. å.; komm. i Själevad juni 1845, tilltr. 1 juli s. å. Död på sin gård Rosenberg i Själevad 10 nov. 1854.

G. 25/3 1821 m. *Ulrika Benedikta Falck*, f. 4/1 1801, dotter till rektorn vid Frösö skola Carl Falck och Brita Elis. Renström. Af 16 barn lefde 8 vid faderns död. Änkan, som erhöll två extra nådår 1855, flyttade 1862 till Skellefteå, där hon afled 27/11 1875.

Barn: *Maja Lisa*, f. 26/1 1822, d. 1/7 s. å.; *Maria Carolina*, f. 22/12 1822, d. 3/4 1838 på Nätra apotek; *Olof*, f. 22/4 1824, d. 6/7 s. å.; *Margareta Elisabeth*, f. 5/6 1825, hushållade för sina yngsta bröder och sist för modern, d. ogift i Skellefteå 16/8 1878; *Lovisa Ulrica*, f. 11/5 1826, d. 23/7 s. å.; *Ulrica*, f. 4/5 1827, g. m. handl. Sundberg i Skellefteå; *Erica*, f. 29/5 1828, d. 20/9 s. å.; *Olava*, f. 20/10 1829, d. 3/4 1831; *Erika*, f. 25/12 1830, g. m. prosten O. Norrman i Umeå lfs; *Carl Olof*, f. 4/2 1833, telegrafkommissarie i Skellefteå, d. i Byske 21/11 1910; *Lovisa Eugenia*, f. 4/4 1834, d. 3/7 1835; *Abraham Bernhard*, f. 19/4 1836, affärsman, d. i Köpenhamn 1898; *Alexander*, f. 11/12 1837, d. 2 dag. g. i Anundsjö; *Johan Daniel*, f. 11/12 1837, tvill., d. 11/2 1839; *Johan Gotthard*, f. 3/5 1839 i Anundsjö, affärsman i Skellefteå, d. 21/5 1913; *Jonas Isac Stephanus*, f. 19/12 1843, affärsman i Skellefteå, d. 9/5 1922.

23. **Jonas Emanuel Dynæsius** (1858-62), f. 18 juli 1800, son af komm. härst. Jonas D. Stud. 1822, prästv. 20 febr. 1825 till faderns adj. och v. komm. vid hans död; past. adj. i Gideå 1828, där v. pastor 1829-31; utn. komm. i Grundsunda 1843, tilltr. 1 maj 1845; komm. i Nysätra 27 nov. 1848, tilltr. 1849; förestod under vakans pastoratet där i 2½ år, befullm. komm. i Själevad 25 juni 1855, tilltr. 1858. Afled här 22 okt. 1862.

G. 14/2 1837 i Gideå prästg. m. *Maria Charlotta Nordenberg*, f. 1812, dotter till en bruksarbetare på Olofsfors bruk i Nordmaling.

Barn: *Sophia Charlotta*, f. 23/5 1837; *Clara Margareta*, f. 23/8 1839; *Hedvig Regina*, f. 22/5 1841; *Johanna Carolina*, f. 17/6 1843; *Gustaf Emanuel*, f. 23/5 1849, järnhandlare i Örnsköldsvik, d. därst. 6/1 1925; *Maria Amanda*, f. 19/10 1852.

24. **Matthias Häggmark** (1866-71), f. 31 aug. 1804 i Nordingrå s:n, son af bonden Johan Matsson i Häggvik. Stud. vt. 1828, prästv. 24 juni 1832 till past.adj. i Mo, förordn. i dec. 1834 att förestå Ullångers sacellani; past.adj. i Torsåker 1835, d:o i Mo s. å., där t. f. pastor 1836; v. komm. i Arnäs 1838; komm.adj. i Ullånger 1 maj 1845; utn. komm. i Näs 1 apr. 1847, komm. i Själevad 8 juni 1863, tilltr. 1866. Död 31 okt.

1871. I den minnesruna öfver hädangångna stiftsbröder, som khde Edvall höll vid prästmötet 1877 i Hsand, säges komm. Häggmark bättre bordt vidblifva sin faders yrke. Stor och stark samt intresserad för jordbruk, skötte han själf sitt komministersboställe i Näs en lång tid utan dräng. För själsarbete låg ej hans håg, och sitt modersmål behandlade han högst illa, isynnerhet såsom tillfällighetstalare. Såsom predikant väckte han uppseende genom sin tordönsstämma, och fick rykte om sig som en väldig predikare, något som stärkte hans själförtroende. Var eljest en beskedlig och välvillig man, som genom ovarsamhet och opålitliga vänners tve tydiga välvilja stundom råkade ådraga sig obehag. Häggmarks sista stunder lära burit vittne om en genomgripande sinnesförändring.

G. 1) 19/9 1836 m. *Gustava Margareta Högström*, f. på Frösön 11/5 1809, dotter af regem.past. Erik Magnus Högström, d. i Näs prästg. 16/6 1849; 2) 8/6 1851 i Rödön m. sin svägerska *Brita Catharina Högström*, f. 17/6 1800, d. 27/4 1872 i Själevad.

Barn (5) i förra giftet: *Selma Christina*, f. i Mo 30/4 1838, d. ung; *Johan Magnus*, f. i Arnäs 19/9 1839, kronolänsman i Berg, d. 22/10 1911; *Mathilda Magdalena*, f. 3/1 1842, g. m. länsman C. H. Cederberg i Örnköldsvik; *Johanna Gustava*, f. 2/9 1844, g. m. en handlande; *Matthias Valdemar*, f. i Ullånger 17/5 1846, d. 1/9 1850.

25. **Jonas Genberg** (1874-79), komm. i Grundsunda, erhöill fullmakt å Själevads sacellani 7 nov. 1873, sedan K. Maj:t ogillat öfver valet anförda besvär, tilltr. här 1 maj 1875; utn. khde i Lit 18 okt. 1875, tilltr. 1 maj 1879, se *Lit.*

26. **Carl Gustaf Gabriel Öijmark** (utn. 1878), tilltr. ej här ss. komm., sist khde i *Själevad*, n. 19.

27. **Erik Blomqvist** (1879-87), f. 23 jan. 1850 i Västmanland; genomgick Fosterlandsstiftelsens missionsskola i Johannelund; prästv. i Västerås 17 dec. 1876; erhöill infödingsrätt i Hsands stift 5 okt. 1877; v. komm. i Undersåker; utn. till komm. i Själevad 6 okt. 1879. Församlingen sköt tillsammans ett belopp för att därmed sätta honom i tillfälle att söka bot för den bröstsjukdom, som ledde till hans död 10 dec. 1887.

G. m. *A. G. Norgren*. Änka och 3 minderåriga barn erhöillo ett extra nådår.

28. **Olof Tirén** (1889-99), komm. i *Refsund-Bräcke*.

29. **Johan Næslund** (1902-19), f. 3 maj 1866 i Graninge; föräldrar: hemmansägaren Lars Næslund och Anna Lisa Grelsson. Efter

studier i Hsand stud. i Upsala ht. 1890, prästv. 3 jan. 1899; utn. komm. i Själevad 27 juli 1901, tilltr. 1902; senare utn. khde i Mo 1918, tilltr. 1919.

G. 27/8 1902 m. *Bertha Adolfina Johanna Gauffin*, f. i Upsala 17/8 1879, dotter af byggmäst. Lars Adolf Gauffin och Augusta Johanna Wahlman.

Barn: *Eivor Elisabeth*, f. i Själevad 2/12 1903, stud., folkskolelär:na i Gideå; *Astrid Margareta*, f. 26/7 1905, stud.; *Lars Torsten*, f. 9/9 1906, stud.; *Grels Johan*, f. 16/12 1907, stud., officersaspirant; *Stig Harald*, f. 16/5 1909, d. 15/6 1910; *Maj*, f. 2/6 1911; *Ingrid Maria*, f. 7/8 1913; *Carl Lennart*, f. 27/2 1916.

KAPELLPREDIKANTER I BJÖRNA.

1. **Anders Joh. Billmark** (1795-98), sist komm. i *Nätra* n. 18.
2. **Abraham Själander** (1798-1802), se nedan.

KOMMINISTER I BJÖRNA.

Abraham Själander (1802-18), sist khde i *Berg* n. 10.

KOMMINISTER I ÖRNSKÖLDSVIK.

Petrus Palmquist (1900-08), f. i Nordmaling 17 mars 1861, son till hemmansägaren Joh. Ol. Pehrsson och Johanna Maria Öhrgren. Efter studier vid Fjellstedtska skolan i Upsala stud. 10 sept. 1884, prästv. i Hsand 23 dec. 1887 till v. komm. i Själevad, past.adj. i Norsjö 13 juni 1888, v. past. därst. 27 juni s. å., tjänstgjorde från 1 maj 1892 som präst för järnvägsarbetarne vid stambanan genom öfre Norrland, förordn. till vice komm. i Umeå landsförs. 2 nov. s. å.; utn. komm. i Degerfors 27 maj 1893, tilltr. genast, utn. komm. i Själevad-Örnsköldsvik 17 mars 1900, tilltr. genast, lasarettspred. 1901. Då Örnsköldsvik ss. eget pastorat utbröts från Själevad, utn. han 29 apr. 1908 till förste khde därst. och tilltr. s. å.; missionsstyrelsens stiftsombud 1910 och diakonistyrelsens 1913, innehade statens resestipendium 1905, ledamot för Hsands stift i Allm. sv. prästsällsk. centralstyrelse fr. 1912.

G. 1/5 1894 m. *Sofia Vilhelmina Eلفgren*, dotter till khden A. F. Eلفgren i Degerfors.

Barn: *Gösta Petrus*, f. i Degerfors 20/2 1895, distriktstummare; *Sven Fredrik*, f. 8/6 1896, ingenjör; *Karl Fredrik*, f. i Själevad 18/3 1902, journalist; *Greta Sofia*, f. 2/5 1903, folkskollärlarinna; *Nils Olof*, f. 7/8 1904, d.; *Edit Maria*, f. i Örnsköldsvik 7/8 1907; *Märta Elisabet*, f. 6/4 1909.

Tr.: Det fria nattvardsfirandet 1895. - Om kyrka och stat (i Från ådalar och fjäll, 1919). - Tidningsuppsatser.